

**Investigating
communication skills in
adults according to their
gender, age and personality**

**Yetişkinlerin cinsiyetlerine,
yaşlarına ve kişilik
özelliklerine göre iletişim
becerilerinin incelenmesi**

**Fidan Korkut Owen¹
Nur Demirbaş Çelik²**

Abstract

The purpose of this study was to determine whether communication skills of adults are different in terms of gender and age and to reveal that personality traits predict communication skills. For this purpose data were collected from 187 adults whose ages were ranging between 22 and 46 by Communication Skills Scale-Adult Form and Five Factor Inventory. The data were analyzed by using SPSS 20 via t test, one way ANOVA and stepwise regression. In the result of analysis, it was determined that the total score of female's communication skills get higher scores than males in the subscale of active listening and non-verbal communication and complying with the communication principles. There were differences only caring communication dimension by age. According to this, it was found that pay attention to communication increases as age increases. It was determined that about 17.8% of total score in communication skills were explained by extraversion and conscientiousness personality traits.

Keywords: Communication skills; personality; big five personality theory; adults.

(Extended English summary is at the end of this document)

Özet

Bu araştırmanın amacı yetişkinlerin cinsiyet ve yaşlarına göre iletişim becerilerinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek ve kişilik özelliklerinin iletişim becerilerini yordayıcılığını ortaya koymaktır. Bu amaçla yaşları 22 ile 46 arasında değişen 187 yetişkinden İletişim Becerileri Ölçeği-Yetişkin Formu ve Beş Faktör Kişilik Ölçeği aracılığıyla veri toplanmıştır. Verilerin analizi SPSS 20 programı kullanılarak t testi, tek yönlü varyans analizi ve aşamalı regresyon yapılarak gerçekleştirilmiştir. Yapılan analizler sonucunda kadınların toplam iletişim becerileri puanları ile etkin dinleme ve sözel olmayan iletişim ve iletişim ilkelerine uyma alt boyutundan elde ettikleri puanların erkeklerin puanlarından istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir. Yaşa göre yalnızca iletişime özen gösterme boyutunda, daha ileri yaşta kişiler lehine farklılıklar vardır. Bunun yanı sıra toplam iletişim becerileri puanının %17.8'inin, dışadönüklük ve özdenetim kişilik faktörleri ile açıklandığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: İletişim becerileri; kişilik; büyük beşli kişilik kuramı; yetişkinler.

¹ Prof. Dr., Bahçeşehir University, Department of Guidance and Psychological Counseling, fidan.korkut@es.bau.edu.tr

² Assist. Prof. Dr., Alanya Alaaddin Keykubat University, Department of Psychological Counseling and Guidance, nur.celik@alanya.edu.tr

1. Giriş

Kişilerarası iletişim, bireylerin günlük yaşamlarının yanı sıra özel ve profesyonel yaşamlarının da merkezinde yer almaktadır. Kişilerarası iletişimin tanımı, Verdener (1999) tarafından iletişimi kuran kişiler, verdikleri mesajlar, iletişimin geçtiği ortam, anlayamamaya ya da yanlış anlamalara yol açabilecek bireyden ya da çevreden kaynaklanan bazı etmenler ve geri bildirim içeren süreçler olarak ele alınmaktadır. Wood (2010) kişilerarası iletişimin bireyin yaşamındaki önemini Maslow'un gereksinimler hiyerarşisini dikkate alarak açıklamış ve piramitteki her gereksinimin kişilerarası iletişim ile giderilebileceğini belirtmiştir. En temel gereksinimlerden en üst düzeydeki psikolojik gereksinimlerin karşılanmasına dek kişilerarası iletişimlerin önemli olduğunu gösteren araştırma sonuçları da bulunmaktadır. Bazı psikolojik sorunların oluşmasında en önemli etmenlerden birisinin kişilerarası ilişkiler olduğu pek çok psikiyatrist tarafından vurgulanmaktadır. Bireylerin ağırlıklı olarak tek düzeyde iletişim kurmaları, kurdukları iletişimle ilgili olarak iletişim kurdukları bireylerle konuşmamaları birbirlerini anlamamalarına ve birbirlerini anlamada tutarsızlıklara neden olmaktadır (Haley, 1988; zer, 1995). Sağlıklı ilişkilerin kurulamaması bireylerde anlaşılmamışlık, yalnızlık hatta bazı durumlarda daha da derin duygusal sorunlara yol açabilmektedir. Yapılan araştırmalar zayıf ya da etkili olmayan iletişim becerilerine sahip olmanın, şiddet ve saldırganlık eğilimi (Paterson, Capaldi ve Bank, 1991; Wehby, Symons ve Shates, 1995), madde kullanımı (McWhirter, McWhirter ve Gat, 1996) gibi sorunlara zemin hazırladığını göstermektedir. Hawkins, Willoughby ve Doherty (2012) boşanmış bireylerle yaptıkları araştırmada boşanmaların en büyük iki nedeninin kariyer, ocuk gibi farklı nedenlerle çiftlerin birbirlerinden giderek uzaklaşmaları ve konuşamaz hale gelmeleri yani kişilerarası iletişimlerinin giderek doyurucu olmaması ya da etkili olmayan etkileşimin sürmesi olduğunu saptamışlardır. Waldherr ve Muck (2011) evli çiftler, öğretmenler, sağlık çalışanları, yöneticiler gibi bir dizi gruba iletişim becerilerini daha iyi hale getirmek üzere düzenlenen eğitimlerin giderek artmasına dikkat çekmektedirler. Johnson (1996), bireylerin ilişkilerinde yaşadıkları sorunların büyük kısmının etkili olmayan iletişim örüntülerinden kaynaklandığını belirterek bu tip becerilerin önemine dikkat çekmektedir.

Bireyler, günlük, sosyal ve profesyonel yaşamlarında sürekli bir iletişim halinde olsalar da bu kişilerarası iletişimler her zaman etkili, sağlıklı ve doyurucu biçimde olmamaktadır. Egan (2007), etkili ve sağlıklı iletişimin, iletişimde bulunan bireylerin birbirlerini doğru olarak anlamaları, ardından bunu birbirlerine iletmeleri, birbirlerine saygılı davranmaları, anladıklarını ve anlaşıldıklarını hissetmeleri halinde gerçekleştiğini belirtmektedir. İletişim becerilerinin doğuştan ve sezgi yoluyla gerçekleştiğini düşünenlerin yanısıra pek çok çalışma, iletişimin çoğu ögesinin öğrenilebilir ve öğretilbilir olduğunu göstermektedir (rn., Egan, 2007; Verdener, 1999). Egan (2007, s.8) nerdiği model ile bireylerin günlük yaşamlarında kendilerine yardımcı olabilecek etkili iletişim becerilerinin nasıl kazanılabileceğinden söz etmektedir.

Kişilerarası iletişimde mesajlar temel olarak iki biçimde verilmektedir. Bunlar sözler ya da yazılarla verilen sözel mesajlar ve yüz ifadeleri, beden duruşu ve ses ile ilgili olan sözel olmayan mesajlardır. Her iletişimde taraflar birbirlerine bu tür mesajları alıp vermektedirler. Bu mesajlar sıklıkla birbirlerini tamamlama özelliği gösterseler de bazen sözel olmayan mesajlar, sözel mesajlarla çelişebilmektedir (Egan, 2007; Verdener, 1999). Böyle bir durum olduğunda bireyler sözel olmayan mesajlara daha fazla önem vermektedir. Bu konuda yapılan çalışmalar, sözel olmayan mesajların iletişimdeki rolünün oldukça fazla olduğunu (Knapp ve Hall, 2009) göstermektedir. İletişimle ilgili çalışmalar yapan İletişim Araştırmaları şirketi'ne (Communication Research Associates) göre kişilerarası iletişimin %75 ile %95 arasındaki oranı sözel olmayan mesajlarla gerçekleşmektedir (Communication Research Associates, 2004; s.98). İletişim becerilerinin neler olduğuna ilişkin görüşler farklılıklar gösterebilmektedir. Egan (2002) iletişim becerilerini etkili/etkisiz dinleme ve etkili/etkisiz sözel ya da sözel olmayan tepki verme biçiminde özetlemekte ve bu iki becerinin altında bir dizi becerinin yer aldığını savunmaktadır. Örneğin; tepki verme becerisinin altında karşıdakini konuşmaya teşvik etmek, soru sormak, etkin dinleme tepkileri vermek, özetlemek, duyguları kişiselleştiren cümleler kullanmak ve etkili geri bildirim vermek (Coursen ve Thomas,

1989; DeFleur, Kearney ve Plax, 1997; Egan, 2002; Gordon, 1992) gibi bir dizi beceri yer almaktadır.

Kişilerarası iletişimin etkili ya da etkisiz olmasını etkileyen etmenler, iletişim halindeki bireylerin kişilik özellikleri, iletişimin gerçekleştiği ortam, iletişimin hangi konuda ve ne kadar önemli olduğu biçiminde özetlenmektedir (Communication Research Associates, 2004; s.62-63). Yapılan çalışmalarda cinsiyet (Örn., Jones, 1999; Koç, Terzi ve Gül, 2015; Korkut, 2005; Suzuki-Laidlaw, Kaufman, MacLeod, Van Zanten, Simpson ve Wrixon, 2006; Tannen 1992; Uchida 1997), yaş (Örn., Baykara-Pehlivan, 2005; Gülbahçe, 2010; Tümkiye, 2011; Razi, Kuzu, Yıldız, Ocağcı ve Çamkuşu-Arifoğlu, 2009; Suzuki-Laidlaw ve ark.,2006), kişilik özellikleri, mizaç ve karakter (Örn., Chan ve Sy, 2016; Erkan ve Avcı, 2014; Jin-Young, 2015; Koppensteiner ve Grammer, 2011; Leung ve Bond, 2001; Weaver, 2005) gibi değişkenlerin iletişimle ilgili olduğu saptanmıştır. Alanyazında iletişimin ilişkili olduğu bir dizi psikolojik yapı ve beceri ile ilgili yapılmış çalışmalara da rastlanmaktadır. Örnek olarak çatışma ve problem çözüme becerileri (Koç, Terzi ve Gül, 2015; Markman, Stanley ve Blumberg, 2010; Mohr ve Spekman, 1995), psikolojik sağlamlık (Buluş ve Bağcı, 2016; Oliver, Collin, Burns veNicholas, 2006), iyilik hali (Pehlivan, 2014; Roscoe, 2009; Swarbrick, Murphy, Zechner, Spagnolo ve Gill, 2011) ile iletişim becerileri arasındaki ilişkiler verilebilir.

İletişim becerilerinde önemli bir değişken olduğu belirtilen kişilik özelliklerini farklı kuramların farklı biçimlerde açıkladıkları görölmektedir. Son zamanlarda kişilik özellikleriyle ilgili geliştirilen kuramlar arasında en fazla ilgi çekenlerden birisi McCrae ve Costa (1987) tarafından geliştirilen Büyük Beşli kuramıdır. Bu kurama göre, tüm bireyler beş temel boyutta sınıflanabilen, duyu, düşünce ve davranış örüntülerini etkileyen bazı temel özellikler taşımaktadırlar (McCrae ve Costa, 2006). McCrae ve Costa (1987) bu kuramı geliştirirken her faktörün psikometrik araçlarla ölçülebilecek türden ve tüm kişilik özellikleri kapsayacak şekilde olması biçimindeki iki temel ilkeyle hareket etmişlerdir. Bu faktörler İngilizcede OCEAN olarak kodlanmıştır: (O: Openness to experience (Deneyimlere açıklık), C: Conscientiousness (Özdenetim), E: Extraversion (Dışadönüklük), A: Agreeableness (Uyum), N: Neuroticism (Duygusal tutarsızlık). Her faktör içinde iki ucu da barındırmaktadır. Örneğin; dışadönüklük boyunun bir ucu dışadönüklük iken diğeri içedönüklüktür.

Deneyimlere açıklık boyutu yüksek olan bireyler; hoşgörölü, analitik düşünen, entelektüel meraka sahip, hassas, yaratıcı, hayallerinin peşinden giden, yenilik ve farklılık arayışı içinde olma özellikleri gösterirler. Öte yandan diğer uçtaki bireylerin geleneksel, yaratıcı olmayan, rutinleri yeğleyen, tutucu, merakları olmayan ve hayalden uzak özellikler gösterdikleri belirtilmektedir (McCrae ve Costa, 2006). Bu boyut, bireylerin entelektüel özelliği olan etkinliklere katılmayı sevmelerini, yeni duyu ve düşünelere açık olmalarını da içermektedir (Chamorro-Premuzic, 2007). McCrae ve Costa (2006) özdenetim boyutu yüksek olan bireylerin özelliklerini sorumluluk sahibi, çalışkan, sebatkar, zamana uyma açısından dakik ve hevesli; diğer uçtaki bireylerin özelliklerini ise özensiz, çabuk vazgeçen, tembel, amaçsız, geç kalan ve ihmalkâr olarak belirtmişlerdir. Chamorro-Premuzic (2007), bu boyutta olan özelliklere liderlik, öz disiplin, amaç yönelimli olma, yeterlik gösterme, üretken ve kararlı olma gibi özellikleri de eklemektedir. *Dışadönüklük* üzerinde en fazla görüş birliği sağlanan faktördür (Kenny, Albright, Malloy ve Kashy, 1994). McCrae ve Costa (2006) dışadönük olan bireyleri, konuşkan, hırslı, neşeli, açık yürekli, katılımcı, insanlarla iletişim arayışı içinde olan, fiziksel olarak aktif bireyler; içedönük bireyleri ise mesafeli, resmi davranan, yalnız kalmayı tercih eden, ciddi, ağırbaşlı, mütevazı ve fiziksel olarak pasif bireyler olarak tanımlamaktadırlar. Dışadönüklük, sıcaklık, sosyallık, girişkenlik, enerjik olma, heyecan arama ve olumlu duygular yaşama eğilimiyle ilgilidir (John ve Srivastava, 1999). *Uyum* boyutu yumuşak başlılık, uzlaşılabilirlik, geçimlilik gibi farklı isimlerle kavramsallaştırılmış olsa da bu araştırma kapsamında “uyum” olarak ele alınmıştır (McCrae ve Costa (1991). Uyum etmenine sahip bireylerin genel olarak, yardımsever ve çıkarıcı olmayan, affedici, insanlara güvenebilen, başkalarına karşı saygılı, nazık, özgeci ve insanlarla iç birliği yapmayı sevmeye gibi özellikler taşırken diğer ucundaki bireylerin, ben merkezci, şüpheci, eleştirel, sınırlı, katı yürekli, cimri ve muhalif özellikler

gösterdikleri belirtilmiştir (McCrae ve Costa, 2006). *Duygusal tutarsızlık* boyutu bazı çalışmalarda duygusal olarak dengede olmamak olarak kavramsallaştırılmaktadır. Genel olarak, duygusal tutarsızlık boyutu yüksek olan bireylerin özellikleri, gergin, umutsuz, hassas, kaygılı, kendini suçlu hissedilen/kendine acıyan, duygusal olarak dengesiz, değişkenlik gösteren, kırılgan ve gergin gibi sıfatlar ile ifade edilmektedir. Diğer uçtaki duygusal tutarlılık boyutundaki bireyler ise duygusal olarak tutarlı, dengeli, sakin, rahat, kendinden memnun, dayanıklı ve duygularına yenilmeyen gibi özelliklerle anılmaktadır (McCrae ve Costa, 2006). Chamorro-Premuzic'a (2007) göre duygusal tutarsızlık boyutundakiler kaygı, depresyon, stres ve öfke gibi olumsuz duyguları yaşama eğilimindeyken diğer uçtakiler daha rahat ve sakin kişilerdir.

Kişilik özellikleriyle iletişim becerileri arasında ilişki olduğunu gösteren araştırmalardan birinde sosyal kaygının kişilerarası ilişkileri olumsuz etkilediği sonucuna varılmıştır (Wenzel, Graff-Dolezal, Macho ve Brendle, 2004). Bazı çalışmalarda sadece ie ve dışadönük olmakla iletişim becerileri arasındaki ilişkilere bakılmıştır. Riggio ve Riggio (2002) tarafından yapılan bir araştırmanın sonuçları, dışadönüklük ile duygusal olarak kendini ifade edebilme arasında olumlu bir ilişkinin olduğunu göstermiştir. Phipps ve Prieto (2011), yaptıkları çalışmada dışadönük bireylerin, başkalarıyla ilişki başlatmak ve sürdürmek konusunda daha başarılı olduklarını saptamışlardır. Klein (2009) ise yaptığı araştırmada dışadönüklüğün ilişki oluşturma becerilerinin en güçlü yordayıcısı olduğunu bulmuştur.

Büyük Beşli Kuramı'nın kavramlarını ele alarak bireylerin kişilik özellikleriyle iletişim becerileri arasındaki ilişkiye bakan çalışmaların birinde polislerle çalışılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre polislerin iletişim becerileri ile beş faktör kişilik özelliklerinden duygusal tutarsızlık arasında olumsuz yönde; dışadönüklük, deneyime açıklık, yumuşak başlılık (uyum) ve özdenetim arasında ise olumlu yönde anlamlı ilişkiler saptanmıştır (Yiğit ve Deniz, 2012a). Özel güvenlik görevlileriyle yapılan bir diğer çalışmada iletişim becerileri ile beş faktör kişilik özelliklerinden duygusal tutarsızlık alt boyutu ile iletişim becerileri alt boyutlarından duygusal beceriler alt boyutu arasında olumsuz yönde anlamlı ilişkiler bulunmuştur (Yiğit ve Deniz, 2012b). Üniversite öğrencileriyle yapılan başka bir çalışmada da dışadönüklük ile iletişim becerileri puanlarının tümü arasında olumlu yönde yüksek, deneyime açıklık, uyum ve özdenetim ile olumlu yönde anlamlı, zayıf ilişkiler ve duygusal tutarsızlık tüm iletişim becerileri puanlarıyla olumsuz yönde ilişkili bulunmuştur (Toy, 2007).

Yordama çalışmalarının birisinde dışadönüklük ile duygusal dengesizliğin etkili iletişim becerilerinin genel yordayıcısı olduğu saptanmıştır (Wahba ve McCrosney, 2005). Dięerinde ise, dışadönüklük ile deneyimlere açıklık boyutlarının konuşma performansının yordayıcısı olduğu saptanmıştır (Jin-Young, 2015). Yetişkinlerle yapılan bir çalışmada Beş Faktör Kuramı ile iletişimle ilgili aktif empatik dinleme ile etkili davranma becerileri üzerine çalışılmış ve aktif empatik dinlemeyi deneyimlere açıklık ve uyumluluğun, dışadönüklüğün ise etkili davranma becerilerinin yordayıcısı olduğu saptanmıştır (Sims, 2016). Juhász (2010) takım odaklı iletişim sözleri kullanmak ile kişilik özellikleri arasındaki ilişkiler araştırmış ve dışadönüklük ile deneyimlere açık olmayla olumlu yönde ilişki olduğunu bulmuştur.

Yapılan çalışmalar yaş ile iletişim becerileri arasında ilişki olduğunu göstermektedir. Beliren yetişkinlik dönemindeki üniversite öğrencileri ile yapılan çalışmalarda öğrencilerin sınıf düzeyleri artıkça iletişim becerileri algılarının da arttığı sonucuna ulaşılmıştır (Baykara-Pehlivan, 2005; Gülbahçe, 2010; Tümkaya, 2011). Üniversite öğrencileriyle yapılan çalışmalarda birinci sınıftan üçüncü sınıfa kadar sınıf düzeyi arttıkça iletişim ölçeği puan ortalamasında artış olduğu, fakat son sınıfta düşme olduğu belirlenmiştir (Ertekin-Pınar, Duran Aksoy, Cesur ve Dağlar, 2017; Küçükkaragöz, Canbulat ve Akay, 2013; Tutuk, Al ve Doğan, 2002). Ancak bir başka çalışmada 20–24 yaş grubundakilerin iletişim becerilerinin 15-19 yaş grubundakilerden daha iyi olduğu saptanmıştır (Razı ve ark., 2009). Öğretmenler ve müfettişlerle yaptığı çalışmada Çetikanat (1998), yaşları ve kıdemleri ileri olan müfettişlerin bazı iletişim becerilerinde daha iyi olduklarına ilişkin bulgu elde etmiştir. Hemşireler üzerinde yapılan bir araştırmada, yirmi yıl ve üzeri çalışan hemşirelerin iletişim becerilerinin daha az çalışmış olanlara göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Kumcağız, Yılmaz, Çelik ve Avcı, 2011). Dolayısıyla yaş ile iletişim becerileri arasındaki ilişkiler konusunda birbirleriyle

çelişen araştırma sonuçları bulunmaktadır. Evans Hearn, Uhlemann ve Ivey (2008) kişilerarası iletişimlerdeki örüntülerin kültürden kültüre değiştiğini ve cinsiyetler arasında da bu değişikliklere rastlandığını belirtmektedirler. Yapılan çalışmaların bazılarında cinsiyetler arasında iletişim konusunda fark olduğu bazılarında ise olmadığı biçiminde birbirinin aksi bulguların elde edildiği görülmektedir. Öte yandan araştırmalarda daha ağırlıklı olarak kadınların erkeklere göre daha iyi kişilerarası iletişim becerilerine sahip olduğu bulgularına rastlanmaktadır. Cinsiyet değişkenini ele alan bu çalışmalara yetişkinler (Korkut, 2005; Songül-Naçar ve Tümkiye, 2011; Suzuki-Laidlaw ve ark., 2006) ve genç yetişkin grubu olarak üniversite öğrencileriyle (Çetinkaya 2011; Elkatmış ve Ünal, 2014; Güçlü, 2016; Kılıçgil, Bilir, Özdiñç, Erođlu ve Erođlu, 2009; Koç, Terzi ve Gül, 2015; Özerbař, Bulut ve Usta, 2007; Taşkın, Taşgın, Bařaran ve Taşkın, 2010; Toy, 2007) yapılan araştırmalar örnek olarak verilebilir.

2. Amaç

Türkiye’de Büyük Beşli Kişilik Kuramını ele alarak polis ve özel güvenlik görevlileri ile yapılan yetişkin çalışmalarının dışında başka bir çalışmaya rastlanmamıştır. Yetişkinlerde iletişim becerilerini açıklayan değişkenlerin bilinmesinin hem günlük yaşamda hem de iç yerindeki ilişkiler hakkında daha fazla bilgiye ulaşılmayı sağlayacağı düşünölmektedir. Bu araştırmanın iki amacı bulunmaktadır. Amaçların ilki yetişkinlerin cinsiyet ve yaşlarına göre iletişim becerilerinin farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek iken ikincisi kişilik özelliklerinin iletişim becerilerini yordayıcılığını ortaya koymaktır. Dolayısıyla bu çalışmada iki araştırma sorusuna yanıt aranmıştır:

- I. Cinsiyet ve yaş değişkenlerine göre yetişkinlerin iletişim becerileri farklılaşmakta mıdır?
- II. Kişilik faktörleri iletişim becerilerini yordamakta mıdır?

3. Yöntem

3.1. Katılımcılar

Bu araştırmada üniversiteden mezun olanlardan oluşan iki farklı gruptan veri toplanmıştır. İlk grupta yer alan katılımcılar, 2016-2017 bahar döneminde güneydeki bir orta ölçekli üniversitede Rehberlik dersleri alan, 22-46 yaş aralığındaki 132 (%70.7) kadın, 47 (%25.2) erkek ve cinsiyetini belirtmeyen 8 (%4.3) kişi olmak üzere toplam 187 yetişkindir. Katılımcılar yeni kariyer yönelimleri için mezuniyet sonrası yeni eğitim almaya gelen yetişkinlerden oluşmaktadır. Araştırmaya katılanlar arasında 20-26 yaş aralığında 59 (%31.6); 27-33 yaş aralığında 56 (%29.9) ve 34-46 yaş aralığında 51 (%27.3) kişi bulunmaktadır. Katılımcılardan 21’i (%11.2) yaşını belirtmemiştir. Bu veriler, açımlayıcı faktör analizi ile diğer analizler için kullanılmıştır. Araştırmanın ikinci grubu, doğrulamalı faktör analizi yapmaktır için ulaşılan 126 yetişkinden oluşmaktadır. Yaşları 22-40 aralığında değişen bu yetişkinlerin 98’i (%77.8) kadın 28’i (%22.2) erkektir. Katılımcıların yaş ortalaması ise, 29.58’dir.

3.2. Veri Toplama Araçları

Veri toplamak için İletişim Becerileri Ölçeği-Yetişkin Formu, Beş Faktör Kişilik Ölçeği ve cinsiyet ile yaşın sorulduğu kısa bir Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Aşağıda ölçekler kısaca tanımlanmıştır.

3.2.1. İletişim Becerileri Ölçeği (İBÖ): İletişim becerilerini ölçmek amacıyla Korkut-Owen ve Bugay (2014) tarafından üniversite öğrencileriyle geliştirilen 25 maddelik ve dört boyutlu İletişim Becerileri Ölçeği, yetişkinler için yeniden geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılarak kullanılmıştır. Ölçeğin alt boyutları iletişim ilkeleri ve temel becerileri, kendini ifade etme, etkin dinleme ve sözel olmayan iletişim ve iletişim kurmaya isteklilik olarak adlandırılmaktadır.

3.2.1.1. İletişim Becerileri Ölçeği-Yetişkin Formu (İBÖ-YF): Ölçeğin orijinal formunun yetişkinler için yapı geçerliğini test etmek amacıyla temel bileşenler analizi yapılmıştır. Bu amaçla dik döndürme yöntemlerinden faktörler bağımsız olduğunda kullanılan, eř zamanda faktörleri ve değişkenleri basitleştirmek için karma bir yöntem olan eşit ölçüde maksimize etme (equamax) döndürme yöntemi kullanılmıştır. KMO testi 0,927 ve Barlett testi 3358,412 olarak elde edilmiştir.

Analiz sonucunda ölçeğin yetişkinlerde dört yerine beş alt boyutlu yapı gösterdiği ve açıklanan varyansın 71.93 olduğu anlaşılmıştır. Birinci faktör toplam varyansın %46.1'ini, ikinci faktör %11.6'sını, üçüncü faktör %5.5'ini, dördüncü faktör % 4.4'ünü, beşinci faktör ise %4'ünü açıklamaktadır. Açıklayıcı faktör analizi sonucunda oluşan yapı ve faktör yükleri Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1: İBÖ-YF'nun Faktör Yükleri

	I. Faktör	II. Faktör	III. Faktör	IV. Faktör	V. Faktör
M13	0,75				
M23	0,7				
M25	0,65				
M20	0,65				
M17	0,64				
M19	0,61				
M18	0,58				
M22	0,57				
M14	0,49				
M21		0,63			
M16		0,62			
M2		0,58			
M24		0,56			
M15		0,56			
M7			0,83		
M8			0,83		
M9			0,47		
M5				0,74	
M4				0,68	
M10				0,57	
M11				0,55	
M12				0,55	
M1					0,81
M3					0,79
M6					0,66

Analizlere göre faktörlerin adlandırılmaları İBÖ'nün üniversite öğrencileri için kullanılan formuna benzer olarak gerçekleştirilmiştir. Dokuz maddeden oluşan ilk faktör temel beceriler ve kendini ifade etme (TB-KİE) olarak adlandırılmıştır. Maddelerden bazıları “Duygularımı rahatlıkla dile getirebilirim.”, “Karşımdakini dinlerken onu anladığımı uygun bir dille ifade ederim”. ve “Birisini dinlerken söylenenlerin altında yatan duyguları anlayabilirim.” örnek olarak verilebilir. İkinci faktör iletişime özen gösterme (İÖG) olarak adlandırılmıştır ve beş maddeden oluşmaktadır. Bu faktördeki maddelere “Başkaları konuşurken yanıt vermeden önce onların sözlerini bitirmelerini beklerim.” ve “Birileriyle konuşurken onları rahatsız edebilecek kadar yakınlarında olmamaya özen gösteririm” örnek olarak verilebilir. İlişki kurmaya isteklilik (İKİ) olarak adlandırılan üçüncü faktör üç maddeden oluşmaktadır. Bu boyuttaki maddelerden birisi “İlişkide bulunduğum kişilerin anlatmak istediklerini dinlemek için onlara zaman ayırırım.” biçimindedir. Etkin dinleme ve sözel olmayan iletişim (EDSOİ) adındaki dördüncü boyut beş maddeden oluşmaktadır. Örnek maddelerden ilki “Birini dinlerken ne karşılık vereceğimden çok onun ne demek istediğini anlamaya çalışırım.” iken diğeri “Konuşmaları dinlerken, içerikle yüz ifadesinin ya da beden duruşunun uyumuna dikkat ederim” biçimindedir. Son faktör olan iletişim ilkelerine uyma (İİU), üç maddeden oluşmaktadır. “İnsanları oldukları gibi kabul ederim” bu boyuta giren maddelerden birisidir.

Yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda ölçeğin 25 maddesi için beş faktörlü olarak tanımlanan modele ait uygunluk istatistiklerinin uyum indekslerine göre kabul edilebilir aralıkta olduğunu göstermektedir: [χ^2 (216) = 242.0, $p < 0.001$; χ^2/df -ratio = 2.45; CFI = 0.91, IFI= 0.91,

RMSEA = 0.87, SRMR = 0.008]. Ölçeğin güvenilirliği için hesaplanan Cronbach alfa katsayısı 0.94 olarak bulunmuştur. Ölçeğin alt faktörlerine ilişkin iç tutarlık katsayıları ise TB-KİE için 0.95; İÖG için 0.81; İKİ için 0.74, EDSOİ için 0.76 ve İIU için ise 0.65 olarak bulunmuştur. Bulunan bu değerler, İBÖ-YF'nin güvenilirlik düzeyi için yeterli olduğunu göstermektedir.

3.2.2. Beş Faktör Kişilik Ölçeği (BFKÖ): BFKÖ, John ve Srivastava (1999) tarafından Büyük Beşli Kuramına göre geliştirilen 44 maddeli ve beş alt boyutlu bir ölçektir. Ölçeğin alt boyutları; dışadönüklük, uyum, özdenetim, duygusal tutarsızlık ve deneyimlere açıklık olarak belirlenmiştir. BFKÖ, beşli likert tipi olarak düzenlenmiştir ve "1: Hiç katılmıyorum, 2: Biraz katılmıyorum, 3: Ne katılıyorum ne katılmıyorum (kararsızım), 4: Biraz katılıyorum, 5: Tamamen katılıyorum" olarak derecelendirilmektedir. Alt ölçeklerden alınan yüksek puanlar bireyin o kişilik özelliğine yüksek derecede sahip olduğunu göstergesi olarak ele alınmaktadır. BFKÖ'nün Türk kültürüne uyarlama çalışması, üniversite öğrencileri üzerinde Sümer ve Sümer (2005) tarafından yapılmıştır. Türkiye örneklemini için yapılan çalışmada alt boyutların güvenilirliği 0.64 ve 0.77 arasında değişmektedir (Sümer ve Sümer, 2005). Bu çalışmada ise 0.60 ile 0.70 arasındadır.

3.3. Verilerin Analizi

Bu çalışmada, cinsiyete göre iletişim becerilerinin farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla t testi, yaş grubuna göre iletişim becerileri puanlarının değişip değişmediğini test etmek üzere tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Farklılık olan durumlar LSD testi ile incelenmiştir. Kişilik faktörlerinin iletişim becerilerini yordayıcılığını incelemek için önce çoklu regresyon analizi, ardından yordayıcı olduğu belirlenen değişkenler için aşamalı regresyon analizi yapılmıştır. İBÖ'nün faktör yapısını belirlemek için dik döndürme yöntemlerinden varimaks döndürme tekniği kullanılarak açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. İBÖ'nün faktör yapısı doğrulayıcı faktör analizi ile incelenmiştir. Bu çalışmada, SPSS 20.0 ve LISREL 8.80 programlarından faydalanılmıştır.

4. Bulgular

Bulgular, araştırma problemlerinin sırasına göre verilmiştir. Bu amaçla önce cinsiyet ve yaş değişkenlerine göre iletişim becerilerinin değişip değişmediğine ilişkin bulgular sunulmuştur. Ardından da kişilik özelliklerinin iletişim becerilerini yordayıcılığı ile ilgili bulgulara yer verilmiştir.

4.1. Cinsiyet ve Yaşa Göre İletişim Becerileri

Cinsiyete göre toplam iletişim becerileri puanı ile İBÖ'nün alt boyutlarında anlamlı fark olup olmadığını belirlemek amacıyla t testi yapılmıştır. Tablo 2'de t testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 2: Cinsiyete Göre İBÖ Toplam ve Alt Boyut Puanlarının t-Testi Sonuçları

Cinsiyet / Boyut	N	X	SS	df	t	p
Kadın-Toplam Puan	132	105,25	9,14	177	2,08	0,03*
Erkek-Toplam Puan	47	101,74	11,79	66,73		
Kadın-TBE-KIE	132	38,16	3,65	177	1,1	0,27
Erkek-TBE-KIE	47	37,42	4,68	66,93		
Kadın-İÖ	132	20,8	2,66	177	1,88	0,06
Erkek-İÖ	47	19,93	2,83	76,85		
Kadın-İKSİ	132	12,09	2,08	177	0,66	0,5
Erkek-İKSİ	47	11,85	2,44	71,23		
Kadın-EDSOİ	132	21,79	2,5	177	2,13	0,03*
Erkek-EDSOİ	47	20,82	3,08	68,74		
Kadın-İIU	132	12,39	1,85	177	2,04	0,04*
Erkek-İIU	47	11,7	2,35	67,29		

Tablo 2 incelendiğinde kadın ve erkekler arasında İBÖ'nün toplam puanında, etkin dinleme ve sözel olmayan iletişim ve iletişim ilkelerine uyma boyutlarında anlamlı fark olduğu görülmektedir. Ortalamalara bakıldığında iletişim becerilerindeki farkın kadınlar lehine olduğu görülmektedir. Yaş grupları arasında toplam iletişim becerileri ve alt ölçekler açısından anlamlı fark olup olmadığını anlamak amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Yaş grupları 20-26; 27-33 ve 34-46 biçiminde ele alınmıştır. Analiz sonuçları Tablo 3'de gösterilmiştir.

Tablo 3: Yaş Gruplarına Göre İBÖ-YF Toplam ve Alt Ölçeklerden Elde Edilen Puanlara Uygulanan Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası-Toplam	566,14	2	283,07		0,06
Gruplar içi-Toplam	18085,62	184	98,29	2,88	
Toplam	18651,77	186			
Gruplar arası-TBE-KIE	72,39	2	36,19	2,31	0,1
Gruplar içi- TBE-KIE	2872,471	184	15,611		
Toplam	2944,86	186			
Gruplar arası- İÖ	43,76	2	21,88	3,09	0,04*
Gruplar içi- İÖ	1302,95	184	7,08		
Toplam	1346,71	186			
Gruplar arası- İKSİ	8,67	2	4,34	0,93	0,39
Gruplar içi- İKSİ	857,11	184	4,65		
Toplam	865,797	186			
Gruplar arası- EDSOİ	7,28	2	3,64	0,49	0,61
Gruplar içi- EDSOİ	1365,36	184	7,42		
Toplam	1372,64	186			
Gruplar arası-İİ	13,87	2	6,93	1,75	,17
Gruplar içi-İİ	726,81	184	3,95		
Toplam	740,68	186			

Tablo 3 incelendiğinde toplam iletişim becerileri puanları açısından yaş grupları arasında anlamlı fark bulunmamıştır. Alt puanlar arasında yaşa göre iletişim özen boyutunda farklılık vardır. Yapılan LSD testi sonucuna göre birinci grup ile ikinci ve üçüncü grup arasında ve ikinci grup ile üçüncü grup arasında anlamlı fark bulunduğu belirlenmiştir. Üçüncü grubun puanı ($\bar{X} = 21.39$), birinci ($\bar{X} = 20.35$) ve ikinci gruptan ($\bar{X} = 20.27$) yüksektir.

4.2. Kişilik Faktörlerinin İletişim Becerilerini Yordamasına İlişkin Bulgular

Kişilik faktörlerinin iletişim becerilerini yordayıcılığını belirlemek üzere yapılan analizler iletişim becerileri ölçeğinin toplam puanı ve alt boyutlarından alınan puanları biçiminde iki başlıkta sunulmuştur. İkisinde de önce çoklu regresyon analizi yapılmış ardından yordayıcı olduğu belirlenen değişkenler için aşamalı regresyon analizi yapılmıştır.

4.3. Kişilik Faktörlerinin Toplam İletişim Becerilerini Yordamasına İlişkin Bulgular

Kişilik faktörlerinin iletişim becerilerini yordayıcılığını belirlemek üzere çoklu regresyon analizi yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre standardize edilmiş regresyon katsayıları (β) incelendiğinde dışadönüklük ($\beta = 0.44$; $p < 0.01$) ve özdenetim ($\beta = 0.27$; $p < 0.05$) boyutlarının iletişim becerilerini anlamlı ölçüde yordadıkları belirlenmiştir ($F_{(5, 181)} = 8.48$; $p < 0.001$). Bu değişkenlerin ayrı ayrı iletişim becerilerini yordayıcılığını belirlemek üzere aşamalı regresyon analizi

yapılmış ve sonuçlar Tablo 4'te sunulmuştur. Buna göre toplam iletişim becerileri puanının, %17.8'inin dışadönüklük ($\beta = 0.30$) ve özdenetim ($\beta = 0.23$) faktörleri ile açıklandığı belirlenmiştir ($F_{(2, 184)} = 19.97$; $p < 0.001$).

Tablo 4: İletişim Becerilerinin Yordanmasına İlişkin Aşamalı Regresyon Analizi Sonuçları

Değişken	B	SH	β	T	p	R	R2	F
Dışadönüklük	0,53	0,11	0,3	4,54	0,000	0,35	0,12	26,38
Özdenetim	0,35	0,1	0,23	3,46	0,000	0,42	0,17	19,97

Tablo 4'de yer alan aşamalı regresyon analizi bulgularına göre iletişim becerilerinin %12.5'inin dışadönüklük, % 5.3'ünün özdenetim faktörü tarafından açıklandığı bulunmuştur ($F_{(2, 184)} = 19,97$; $p < 0.001$). Diğer kişilik faktörlerinin iletişim becerileri toplam puanını açıklamadığı belirlenmiştir.

4.4. Kişilik Faktörlerinin İletişim Becerilerinin Boyutlarını Yordamasına İlişkin Bulgular

Kişilik faktörlerinin İBÖ'nün alt boyutları yordayıp yordamadığını belirlemek üzere her bir alt ölçek için çoklu regresyon analizi yapılmıştır. Çoklu regresyonda toplam varyansı açıklayan kişilik faktörleri ele alınarak aşamalı regresyon yapılmıştır. Buna göre temel beceriler ve kendini ifade etme boyutunun % 8.8'i ($\beta = 0.29$; $F_{(1, 185)} = 17.82$; $p < 0.001$), ilişki kurmaya ve sürdürmeye isteklilik boyutunun %19,3'ü ($\beta = 0.43$; $F_{(1, 185)} = 44.22$; $p < 0.001$) dışadönüklük etmeni tarafından yordanmaktadır. İletişime özen boyutunun %9'3'ü ($\beta = 0.30$; $F_{(1, 185)} = 18.88$; $p < 0.001$) özdenetim etmeni tarafından açıklandığı belirlenmiştir. Etkin dinleme ve sözel olmayan iletişim boyutunun %8.6'sı dışadönüklük ($\beta = 0.21$) ve % 4.6'sı özdenetim ($\beta = 0.25$) boyutları tarafından açıklanmaktadır ($F_{(2, 184)} = 13.94$; $p < 0.001$). İletişim ilkeleri boyutunun %15,2'si ($\beta = -0.39$) duygusal tutarsızlık etmeni tarafından yordanmaktadır ($F_{(1, 185)} = 33.09$; $p < 0.001$).

5. Tartışma ve Yorum

Bulguların tartışma ve yorumu bulguların veriliş sırasına göre sunulmuştur. O nedenle önce cinsiyet ve yaş ile ilgili olanlara ardından yordama çalışmalarına yer verilmiştir.

Cinsiyetler arasında İBÖ'nün toplam puanı ile etkin dinleme ve sözel olmayan iletişim ve iletişim ilkelerine uyma alt boyutları açısından kadınlar lehine fark olduğu görülmektedir. Bu bulgu, yetişkinler arasında kadınların iletişim becerilerinin daha iyi olduğunu gösteren çalışmalarla paralellik göstermektedir (Güçlü, 2016; Koç, Terzi ve Gül, 2015; Korkut, 2005; Songül-Naçar ve Tümekaya, 2011; Suzuki-Laidlaw ve ark., 2006; Toy, 2007). Etkin dinleme ve sözel olmayan iletişim alt boyutunda kadınlar lehine olan fark, kadınların sözel olmayan ifadelerle ilişkin mesajların yorumlanmasında erkeklerden daha iyi olduklarına ilişkin araştırma bulgularıyla (Cunningham, 1977; Haas ve Arnold, 1995) örtüşmektedir. Etkili dinleme konusunda yapılan çalışmalarda kadınların daha iyi dinlediklerine ilişkin bulgular elde edilmiştir (Román, Ruiz ve Munuera, 2005). Yaptıkları meta analizi çalışmasında Eagly ve Wood (1991), kadınların erkeklere göre daha empatik oldukları için daha etkili dinleme becerisine sahip olduklarını saptamışlardır. İletişim ilkelerine uyma alt boyutlarında kadınlar lehine olan fark, kültürel olarak kadınlardan iletişimle ilgili beklenen davranışlar (Aylor, 2003; Marini, 1990) biçiminde yorumlanabilir. Kullanılan ölçekte iletişim ilkelerine uyma boyutunda başkalarını olduğu gibi kabul edebilme, önyargısız ve sakin olarak dinleyebilme gibi kadınlardan kültürel olarak beklenen bazı özellikler yer almaktadır.

Yaş grupları arasında toplam iletişim becerileri puanları açısından anlamlı fark bulunmamışsa da alt puanlar arasında iletişim özen boyutunda farklılık bulunmuştur. En büyük yaş grubunun iletişim özen puanının diğer yaş gruplarından daha yüksek olması, yaş arttıkça iletişime verilen özenin arttığı biçiminde yorumlanabilir. Bu boyutta, başkalarına yanıt vermeden önce onların sözlerini bitirmelerini beklemek ve birisine bir öneride bulunmadan önce, onun öneri vermesini istemeye dikkat etmek gibi özellikler yer almaktadır. Yapılan çalışmalar yaş ilerledikçe iletişim

becerileri ölçeklerinden alınan toplam puanlardaki değişimden söz etmektedir ve bu çalışmaların sonuçları tutarlık göstermemektedir. Bazı çalışmalarda daha genç olanların (Suzuki ve ark., 2006) bazı çalışmalarda ise yaşı daha ileri olanların (Çetinkanat, 1998) iletişim becerilerinin daha iyi olduğu bulgusu elde edilmiştir. Bu çalışmadaki bireylerin yaşlarının 22-46 aralıında olduğu dikkate alındığında son yaş grubunda (34-46 yaş) olan yetişkinlerin iletişimlerine daha fazla özen göstermeleri gelişimsel özellikler ile açıklanabilir. Levinson'a (1996) göre orta yetişkinlik çağı biyolojik açıdan duraksamaların veya gerilemelerin olduğu yıllar olsa da psikolojik ve sosyal açıdan bireye doyum verici, üretken ve anlamlı yıllar olabilmektedir. Yapılan bir araştırma sonucuna göre, gençlerin yaşamlarında kariyer ve romantik ilişkiler önemliyken yaş ilerledikçe aile ilişkilerine verilen önem giderek artmaktadır (Kinnier ve Metha, 1989). Mineo (2017) tarafından özetlenen Harvard Üniversitesi'nin gerçekleştirdiği uzunlamasına çalışmada da sağlıklı yaşlanmanın anahtarının iyi ilişkiler olduğu saptanmıştır. Bu bulgular, bu çalışmada elde edilen bulguyu destekleyici yödedir.

Toplam iletişim becerileri puanının sekizde birinin dışadönüklük ve yirmide birinin özdenetim faktörleri ile açıklandığı belirlenmiştir. Dışadönüklük ile iletişim becerilerinin toplam puanları arasındaki olumlu yönde anlamlı ilişkiler önceki çalışma bulgularıyla tutarlıdır (Akert ve Panter, 1988; Ashton ve ark., 2002; Fleeson ve ark., 2002; Riggio ve Riggio, 2002). Bu çalışmadan farklı biçimde Yiğit ve Deniz (2012a) tarafından polislerle yapılan çalışmada ise iletişim becerilerini yordamada dışadönüklük ve özdenetim alt boyutlarının önemli bir etkiye sahip olmadığı bulunmuştur. Toplam iletişim becerileri puanının özdenetim faktörü tarafından yordandığı bulgusu, özdenetim ile iletişim becerileri puanı arasında olumlu yönde anlamlı zayıf ilişki bulunmasıyla benzerlik göstermektedir (Toy, 2007).

Alt boyutlar açısından bakıldığında *ilişki kurmaya ve sürdürmeye isteklilik* boyutunun yaklaşık beşte birinin dışadönüklük etmeni tarafından yordandığı görölmektedir. Yapılan bir çalışmada dışadönük kişilerin, başkalarıyla ilişki başlatmak ve sürdürmek konusunda daha açık oldukları ve kişilerarası ilişkilerde daha başarılı oldukları saptanmıştır (Phipps ve Prieto, 2011). Başka bir çalışmada dışadönüklük, iletişim becerileri ve ilişki oluşturma kavramları arasında olumlu yönde ilişkiler saptanmıştır (Digman, 1990; Akt., Klein 2009). Klein (2009) ise araştırmasında dışadönüklüğün ilişki oluşturma becerilerinin en güçlü yordayıcısı olduğu bulgusuna ulaşmıştır. MacIntyre (1994) de kişilik özellikleriyle iletişime istekli olmak gibi iletişim davranışları arasında ilişki olduğundan söz etmektedir. *Temel beceriler ve kendini ifade etme* alt boyutunun dokuzda birinin dışadönüklük etmeni tarafından yordandığını göstermektedir. Riggio ve Riggio (2002) tarafından yapılan bir araştırmanın sonuçları, dışadönüklük ile kendini ifade edebilme arasında olumlu bir ilişkinin varlığını göstermiştir. Başka çalışmalar da dışadönüklük ile ifade edebilirlik arasında (De Vries, Bakker-Pieper, Konings ve Schouten, 2013; Jin-Young, 2015) ilişki olduğunu göstermektedir. *İletişime özen* boyutunun yaklaşık onda birinin özdenetim boyutu tarafından açıklandığı belirlenmiştir. Özdenetim düzeyi yüksek bireyler, Costa ve McCrae'e (1995) göre başarılı olmaya eğilimli, azimli, planlı ve hareket etmeden önce düşünen bireylerdir. Bu özellikler, özdenetimi yüksek olanların iletişimleri sırasında özenli olmalarını açıklayabilir. Ayrıca özdenetimi yüksek olan bireylerin genel olarak sorumlu bireyler olmaları da iletişime özen göstermelerini açıklayabilir. *Etkin dinleme ve sözel olmayan iletişim* boyutunun dokuzda birini dışadönüklük ve yirmide birini özdenetim boyutları yordamaktadır. Bu alt boyut, bireylerin birbirlerini dinlerken sözel ve sözel olmayan mesajları dikkate almalarıyla ilgili özellikler göstermektedir. Sims (2016) dışadönük bireylerin etkin dinlemede daha iyi oldukları bulgusunu elde etmiştir. Akert ve Panter (1988) ise dışadönük bireylerin içedönük bireylere kıyasla sözel olmayan mesajların anlamını daha doğru olarak yorumladıklarını saptamışlardır. Hargie (2011), dışadönüklerin duygusal ifadelerin kodlarını çözmede rahat olduklarını saptamışken Burgoon, Buller ve Woodall (1996) dışadönüklerin sözel olmayan mesajlara daha fazla dikkat ettiklerini bulmuşlardır. Dışadönükler, sözel olmayan anlamları kullanmanın farklı yolları aracılığı ile kendilerini ifade etmede iyidirler (Matsumoto ve Hwang, 2013). Jensen (2016) yaptığı çalışmada dışadönükler yüzyüze iletişimi yeğlemenin yanı sıra farklı ses tonları kullanmayı, yüz ifadelerini ve bedenlerini farklı kullanmayı daha fazla yeğlediklerini saptamıştır. Etkin dinleme ve sözel olmayan iletişimi yordayan diğer faktör özdenetimdir. Bu durum, özdenetim

özelliği yüksek olan bireylerin sorumluluk sahibi, özenli (McCrae ve Costa, 2006), amaç yönelimli, üretken ve kararlı (Chamorro-Premuzic, 2007) olmalarıyla açıklanabilir. Bu bireylerin başkalarını dinlerken özenle anlamaya dayalı olarak dinledikleri düşünülebilir. Keltner (2005) özdenetim özelliği yüksek olan bireylerin stres yaratan durumlarda iletişim kurarken kontrollü olarak gülümsedikleri, göz iletişiminden kaçındıklarını ve yüzlerine dokunduklarını saptamıştır. Bu araştırmalar, elde edilen bulgulara benzerlik göstermektedir. *İletişim ilkeleri* boyutunun %15,2'si duygusal tutarsızlık etmeni tarafından yordandığıdır. İletişim ilkelerine uyma boyutunun düşük duygusal tutarsızlık düzeyi ile yordandığını gösteren bulgu alanyazındaki bazı açıklama ve araştırma sonuçları ile tutarlı görünmektedir. Costa ve McCrae (1995), duygusal tutarsızlık düzeyi düşük olan bireylerin duygusal olarak dengeli, stresli durumlarda sakin kalabilen, kendilerine güvenleri yüksek ve olumlu duygular yaşamaya eğilimi olduklarını belirtmektedirler. Alanyazında duygusal tutarsızlık düzeyi arttıkça iletişim becerilerinin kötüleştiğine ilişkin araştırma sonuçları da bulunmaktadır (Riggio ve Riggio, 2002; Toy, 2007). İletişim ilkelerine uyma boyutunda başkalarını olduğu gibi kabul edebilme, önyargısız ve sakin olarak dinleyebilme gibi özelliklerin olduğu göz önüne alındığında duygusal tutarsızlık düzeyi düşük olan bireylerin bu becerileri daha iyi yerine getirdikleri düşünülebilir. Bu durumda bu bulgu, duygusal tutarsızlık düzeyi düşük olanların ölçekte sözü edilen iletişimin ilkelerine daha fazla uydukları biçiminde yorumlanabilir.

5. Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmanın sonucunda kadınların iletişim becerilerinin özellikle etkin dinleme ve sözel olmayan iletişimlere dikkat etme ile iletişim ilkelerine uyma konularında erkeklerden daha iyi oldukları belirlenmiştir. Yaş açısından bakıldığında yaşça en büyük olan (34-46 yaş) grubun daha genç olanlara göre iletişime özen göstermede daha iyi oldukları elde edilen diğer bulgudur. Yordama sonuçlarına göre toplam iletişim becerileri, dışadönüklük ve özdenetim kişilik faktörleri ile açıklanmaktadır. Alt boyutları ise dışadönüklük, özdenetim ve duygusal tutarsızlık kişilik faktörleri açıklamaktadır. Bu durumda dışadönüklük, özdenetim ve duygusal tutarsızlık faktörleri iletişimi açıklamakta daha güçlü özellikler olarak görülmektedir. Bu araştırmada yapılan analizlerde diğer kişilik faktörleriyle olan uyum ve deneyimlere açıklık faktörlerinin iletişimi açıklamadıkları saptanmıştır. Bu sonuçlara göre görece genç olan yetişkin erkeklerle iletişim becerileri konusunda eğitimlerin verilmesi anlamlı görünmektedir. Erkekler için özellikle etkin dinleme ve sözel olmayan iletişime dair psikeğitim programları düzenlenebilir. Kişilik özelliklerinden uyum ve deneyimlere açıklık faktörlerinin iletişimi açıklamaması bulgusu üzerine farklı çalışmalar yapılabilir.

Gelecek araştırmalar için verilebilecek önerilerin başında bu araştırmanın, yetişkinlerin farklı demografik özellikleri dikkate alınarak yinelenmesi gelmektedir. Bu değişkenler katılımcıların çalışma, romantik ilişki ve çocuk sahibi olma durumları, aylık gelir gibi sosyo ekonomik düzeye ilişkin olabilirler. Bunun yanında yeni araştırmanın yaşları 46'dan daha büyük olan daha ileri yaştaki yetişkin gruplarıyla yeniden yapılması da anlamlı veriler sunabilir. Farklı mesleklerde çalışan yetişkinlerle yapılacak araştırma sonuçları, farklı kişilik özellikleri olanlarla nasıl farklı iletişim kurulabileceğine ilişkin ipucu verebilir. Kişilik özellikleri ve iletişim becerileri dikkate alınarak günlük yaşamın bir parçası haline gelen bilgi iletişim teknolojilerinin kullanım amaçları, sıklıkları ve bu konudaki internet bağımlılığı, siber zorbalık gibi kavramlar üzerine çalışmalar yapılabilir.

Bu araştırmada erkeklerin sayısının kadınlardan az olması önemli bir sınırlılıktır. Gelecek çalışmalarda daha fazla erkek katılımcıya ulaşmak anlamlı olacaktır. Araştırmanın bir diğer sınırlılığı çalışmaya dahil edilen yetişkinlerin tek bir yerleşim alanından geliyor olmalarıdır.

References

- Akert, R. M. and Panter, A. T. (1988). Extraversion and the ability to decode nonverbal communication. *Personality and Individual Differences*, 9(6), 965-972.
- Ashton, M. C., Lee, K. and Paunonen, S. V. (2002). What is the central feature of extraversion? Social attention versus reward sensitivity. *Journal of Personality and Social Psychology*, 83(1), 245-252.
- Aylor, B. (2003). The impact of sex, gender, and cognitive complexity on the perceived importance of teacher communication skills, *Communication Studies*, 54(4), 496-509.
- Baykara-Pehlivan, K. (2005). Öğretmen adaylarının iletişim becerisi algıları üzerine bir çalışma. *İlköğretim Online*, 4(2), 17-23.
- Buluş, M. ve Bağcı, B. (2016). Evlilik doyumu: Aile yılmazlığı ve etkili iletişim becerilerinin rolü. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(40), 136-152.
- Burgoon, J. K., Buller, D. B. and Woodall, W. G. (1996). *Nonverbal communication: The unspoken dialogue* (2nd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Chamorro-Premuzic, T. (2007). *Personality and individual differences*. Oxford: Wiley Blackwell.
- Chan, J. C-Y. and Sy, P.Y. (2016). The relationships among personality, intercultural communication, and cultural self-efficacy in nursing students, *Journal of Nursing Research*: - 24(4), 286–290. doi: 10.1097/JNR.0000000000000157
- Communication Research Associates (2004). *Communicate! Workbook for interpersonal communication*. (7th Ed). Dubuque: Kendall/Hunt Publishing Company.
- Costa, P. T. and McCrae, R. R. (1995). Domains and facets: Hierarchical personality assessment using the revised NEO Personality Inventory. *Journal of Personality Assessment*. 64 (1), 21-50.
- Coursen, D. and Thomas, J. (1989). Communating. In Smith, S.C., Piolo, P.K., Bridges, E.M. (Eds) *School Leadership*. Hardwork for Excellence Eric. 252-271.
- Cunningham, M.R. (1977). Personality and the structure of the nonverbal communication of emotion. *Journal of Personality*, 45(4), 564-584.
- Çetinkanat, C. (1998). Öğretmen adayları ve müfettişlerin bakış açısından öğretmen iletişim becerileri, *Eğitim Yönetimi* 4(14), 209-221.
- Çetinkaya, Z. (2011). Türkçe öğretmen adaylarının iletişim becerilerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(2), 567-576.
- De Vries, R. E., Bakker-Pieper, A., Konings, F. E. and Schouten, B. (2013). The Communication Styles Inventory (CSI): A six-dimensional behavioral model of communication styles and its relation with personality. *Communication Research*, 40(4), 506-532.
- DeFleur, M. L., Kearney, P. and Plax, T. G. (1997). *Fundamentals of human communication*. (2nd ed). Mountain View, CA: Mayfield Published Company.
- Eagly, A.H. and Wood, W. (1991). Explaining sex differences in social behavior: A meta-analytic perspective, *Personality and Social Psychology Bulletin*, 17, 306-315.
- Egan G. (2007). *The skilled helper* (8th Edition). Belmont USA: Thompson Higher Education
- Egan, G. (2002). *The skilled helper: A problem-management and opportunity-development approach to helping* (7th ed.) Pacific Grove, CA: Brooks/Cole.
- Elkatmış, M., ve Ünal, E. (2014). Sınıf öğretmeni adaylarının iletişim beceri düzeylerine yönelik bir çalışma. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16 (1), 107-122.
- Erkan, Z. ve Avcı, R. (2014). Öğretmen adaylarının iletişim becerileri: Mizaç ve karakter özelliklerinin rolü. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1), 84-94.
- Ertekin Pınar, ř., Duran Aksoy, Ö., Cesur, B. ve Dağlar, G. (2017). Ebelik öğrencilerinin eleştirel düşünme eğilimleri ve iletişim becerileri: Yıllara göre izlem çalışması. *Journal of Human Sciences*, 14(2), 1117-1128. doi:10.14687/jhs.v14i2.4250
- Evans, D. R., Hearn M. T., Uhlemann M. R. and Ivey A. E. (2008). *Essential interviewing: A programmed approach to effective communication*, (7th ed). Belmont: Thomson Brook/Cole.

- Fleeson, W., Malanos, A. B. and Achille, N. M. (2002). An intra-individual process approach to the relationship between Extraversion and positive affect: is acting extraverted as 'good' as being extraverted? *Journal of Personality and Social Psychology*, 83, 1409–1422.
- Gordon, T. (1992). *Etkili öğretmen eğitimi*. Çev. E. Aksoy E. ve B. Özkan. İstanbul: YA-PA Yayınları.
- Güçlü, S. (2016). An experimental study towards young adults: Communication skills education. *Eurasian Journal of Educational Research*, 63, 279-292. <http://dx.doi.org/10.14689/ejer.2016.63.16>
- Gülbahçe, Ö. (2010). KK Eğitim Fakültesi öğrencilerinin iletişim becerilerinin incelenmesi. *Journal of Physical Education and Sport Sciences*, 12(2), 12-22.
- Haas, J. W. and Arnold, C.L. (1995). An examination of the role of listening in judgments of communication competence in co-workers, *International Journal of Business Communication* 32 (2) 123-139.
- Haley, J. (1988). *İletişim: Psikolojik sorunlar ve psikoterapi*. Çev. A. Uzunöz. Ankara: Çark Kitabevi Yayınları.
- Hargie, O. (2011). *Skilled interpersonal communication. Research, theory and practice*. London: Routledge.
- Hawkins, A.J., Willoughby, B.J. and Doherty, W.J. (2012). Reasons for divorce and openness to marital reconciliation *Journal of Divorce Remarriage*, 53(6), 453-463, doi: 10.1080/10502556.2012.682898
- Jensen, M. (2016). Personality traits and nonverbal communication patterns, *International Journal of Social Science Studies*, 4(5), 57-70.
- Jin-Young, K. (2015). The effect of personality, situational factors, and communication apprehension on a blended communication course, *Indian Journal of Science and Technology*, 8(S1), 528–534.
- John, O. P. and Srivastava, S. (1999). The Big-Five trait taxonomy: History, measurement, and theoretical perspectives. In L. A. Pervin and O. P. John (Eds.), *Handbook of personality: Theory and research* (Vol. 2, pp. 102–138). New York: Guilford Press.
- Johnson, D.W. (1996). *Reaching out interpersonal effectiveness and self-actualization*. (6th ed) Needham Heights, MA: Allyn and Bacon.
- Jones, C. M. (1999). Shifting sands: Women, men, and communication. *Journal of Communication*, 49, 148-155.
- Juhász, M. (2010). Influence of personality on Teamwork behaviour and communication, *Social and Management Sciences* 18 (2), 63–77. doi: 10.3311/pp.so.2010-2.02
- Keltner, D. (2005). Facial expressions, personality, and psychopathology. In Ekman, P. ve Rosenberg, E. L. *What the face reveals*. Oxford: Oxford University Press.
- Kenny, D. A., Albright, L., Malloy, T. E. and Kashy, D. A. (1994). Consensus in interpersonal perception: Acquaintance and the big five. *Psychological Bulletin*, 116, 245–258.
- Kılıçgil, E., Bilir, P., Özdiñç, Ö., Erođlu, K. ve Erođlu, B. (2009). İki farklı üniversitenin beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin iletişim becerilerinin değerlendirilmesi. *Sportmetre Beden Eđitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(1), 19-28.
- Kinnier, R. T. and Metha, A. T. (1989). Regrets and priorities at three stages of life. *Counseling and Values*, 33(3), 182-193. <http://dx.doi.org/10.1002/j.2161-007X.1989.tb00761.x>
- Klein, C. R. (2009). *What do we know about interpersonal skills?* Unpublished doctoral dissertation, University of Central Florida, Orlando.
- Knapp, M. L. and Hall, J. A. (2009). *Nonverbal communication in human interaction* (7th Ed.) Boston: Wadsworth/Cengage.
- Koç, B., Terzi, Y. ve Gül, A. (2015). Üniversite öğrencilerinin iletişim becerileri ile kişilerarası problem çözme becerileri arasındaki ilişki. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 4 (1), 369-390.
- Koppensteiner, M. and Grammer, K. (2011). Body movements of male and female speakers and their influence on perceptions of personality. *Personality and Individual Differences*, 51, 743–747. <http://dx.doi.org/10.1016/j.paid.2011.06.014>

- Korkut, F. (2005). Yetişkinlere yönelik iletişim becerileri eğitimi, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 143-149.
- Korkut-Owen, F. ve Bugay, A. (2014). İletişim Becerileri Ölçeği'nin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10 (2), 51-64.
- Kumcağız, H., Yılmaz, M., Çelik, S. B. ve Avcı, İ. A. (2011). Hemşirelerin iletişim becerileri: Samsun ili örneği. *Dicle Tıp Dergisi*, 38(1), 49-54.
- Küçükkaragöz, H., Canbulat, T. ve Akay, Y. (2013). Öğretmen adaylarında atılganlık düzeyi ve iletişim becerileri, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10 (22), 123-133.
- Leung, S.-K. and Bond, M. H. (2001). Interpersonal communication and personality: Self and other perspectives. *Asian Journal of Social Psychology*, 4, 69_86.
- Levinson, D.J. (1996). *The seasons of a woman's life*. New York, Knopf.
- MacIntyre, P. D. (1994). Variables underlying willingness to communicate: A causal analysis. *Communication Research Reports*, 12, 241-247.
- Marini, M. M. (1990). Sex and gender: What do we know?, *Sociological Forum*, 5(1), 95-120.
- Markman, H. J., Stanley, S. M., and Blumberg, S. L. (2010). *Fighting for your marriage*. San Francisco: Jossey Bass.
- Matsumoto, D., and Hwang, H. S. (2013). Cultural influences on nonverbal behavior. In Matsumoto, D., Frank, M. G. and Hwang, H. S. (eds.) *Nonverbal communication. Science and applications*. Los Angeles: SAGE.<http://dx.doi.org/10.4135/9781452244037.n5>
- McCrae, R. R., and Costa, P. T., Jr. (1987). Validation of the five-factor model of personality across instruments and observers. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52, 81-90.
- McCrae R. R., and Costa, P. T. (1991). Adding liebe und arbeit: The full five-factor model and well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 17(2), 227-232.
- McCrae, R.R., and Costa, P.T. (2006). *Personality in adulthood, a five-factor theory perspective*. (2nd Ed.), Guilford Press, New York
- McWhirter, B.T., McWhirterJ.J. and Gat, I. (1996). Depression in childhood and adolescence; Working to prevent despair, In Capuzzi D Gross DR (ed) *Youth risk: A prevention resource for counselors, teachers and Parents* 2nd Ed., 105-128, Alexandria; VA,APA Press
- Mineo, L. (2017). Good genes are nice, but joy is better: Harvard study, almost 80 years old, has proved that embracing community helps us live longer, and be happier. <https://news.harvard.edu/gazette/story/2017/04/over-nearly-80-years-harvard-study-has-been-showing-how-to-live-a-healthy-and-happy-life/> sayfasından 20 kasım 2017 tarihinde alınmıştır.
- Mohr, J. and Spekman, R. (1995). Characteristics of partnership success: Partnership attributes, communication behavior, and conflict resolution techniques, *Strategic Management Journal*, 15(2)15, 135-152.
- Oliver, K. G., Collin, P., Burns, J. and Nicholas, J. (2006). Building resilience in young people through meaningful participation *Australian e-Journal for the Advancement of Mental Health (AeJAMH)*, 5(1), 1-7.
- Özer, A. K. (1995). *İletişimsizlik becerisi*, Varlık Yayınları, Özel dizi: 4.
- Özerbaş, M. A., Bulut, M. ve Usta, E. (2007). Öğretmen adaylarının algıladıkları iletişim becerisi düzeylerinin incelenmesi. *Abi Evran Üniversitesi Karşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 8(1), 123-135.
- Paterson, G.R., Capaldi, D. and Bank, L. (1991). An early starter model for predicting delinquency. In D.J. Pepler and K.H. Rubin (eds) *The development and treatment of childhood aggression* (pp. 139-168). Hillsdale NJ: Lawrence Erlbaum
- Pehlivan, H. (2015). Bilişsel davranışçı yaklaşım temelli psiko-eğitim programının anneler üzerindeki etkililiğinin incelenmesi, *Ege Eğitim Dergisi* 1 (15), 338-337
- Phipps, S.T.A., and Prieto, L.C. (2011). The influence of personality factors on transformational leadership: Exploring the moderating role of political skill. *International Journal of Leadership Studies*, 6, 430-447.

- Razı, G.C., Kuzu, A., Yıldız, A.N., Ocakçı, A.F. ve Çamkuşu-Arifoglu, B. (2009). Çalışan gençlerde benlik saygısı, iletişim becerileri ve stresle baş etme, *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 8(1), 17-26.
- Riggio, H. R., and Riggio, R. E. (2002). Emotional expressiveness, extraversion, and neuroticism: A meta-analysis. *Journal of Nonverbal Behavior*, 26(4), 195-218.
- Román, S., Ruiz, S., and Munuera, J.L. (2005). The influence of the compensation system and personal variables on a salesperson's effective listening behavior. *Journal of Marketing Management*, 21, 205-230.
- Roscoe L. J. (2009). Wellness: A review of theory and measurement for counselors, *Journal of Counseling & Development*, 87(2), 216-226.
- Sims, C.M. (2016). Do the big-five personality traits predict empathic listening and assertive communication? *International Journal of Listening*, 31(3), 163-188, <http://dx.doi.org/10.1080/10904018.2016.1202770>
- Songül-Naçar, F. ve Tümkaya, S. (2011). Analysis of the relationship between the communication of the class teachers and their skills to solve interpersonal problems. *Elementary Education Online*, 10(2), 493-511.
- Suzuki-Laidlaw, T., Kaufman, D.M., MacLeod, H., Van Zanten, S., Simpson, D. and Wrixon, W. (2006). Relationship of resident characteristics, attitudes, prior training and clinical knowledge to communication skills performance, *Medical Education Volume*, 40(1), 18-25.
- Sümer, N. ve Sümer, H. C. (2005). Beş faktör kişilik özellikleri ölçeği (Yayınlanmamış çalışma).
- Swarbrick, M., Murphy, A.A., Zechner, M., Spagnolo, A.B. and Gill, K.J. (2011). Wellness coaching: A new role for peers *Psychiatric Rehabilitation Journal*, 34(4), 328-331.
- Tannen, D. (1992). How men and women use language differently in their lives and in the classroom. *Education Digest*, 57, 3-4.
- Taşkın, A.K., Taşgın, Ö., Başaran, M.H. ve Taşkın, C. (2010). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinde duygusal zekâ düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi, *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 12(2), 98-103.
- Toy, S. (2007). Mühendislik ve hukuk fakülteleri öğrencilerinin iletişim becerileri açasından karşılaştırılması ve iletişim becerileriyle bazı değişkenler arasındaki ilişkileri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi.
- Tutuk, A., Al, D. ve Doğan, S. (2002). Hemşirelik öğrencilerinin iletişim becerisi ve empati düzeylerinin belirlenmesi. *Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi*, 6, 36-41.
- Tümkaya, S. (2011). Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin iletişim becerileri ile öğretmenlik tutumlarının incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(2), 49-62.
- Uchida, A. (1997). Bringing the culture back in: A culture building approach to gender and communication. *Women and Language*, 20, 15-24.
- Verdener, R. F. (1999). *Communicate! (9th Ed)*. Belmont CA: Wadsworth Publishing Company
- Wahba, J.S. and McCroskey, J.C. (2005). Temperament and brain systems as predictors of assertive communication traits. *Communication Research Reports*. 22(2), 157-164.
- Waldherr, A. and P. M. Muck (2011). Towards an integrative approach to communication styles: The Interpersonal Circumplex and the Five-Factor Theory of personality as frames of reference. *Communications*, 36, 1-27.
- Weaver, C. (2005). Using the Rasch model to develop a measure of second language learners' willingness to communicate within a language classroom. *Journal of Applied Measurement*, 6, 396-415.
- Wehby, J.H., Symons, F.J. and Shares, R.E. (1995). A descriptive analysis of aggressive behavior in classroom for children with emotional and behavioral disorders. *Behavioral Disorders*, 20; 87-105.
- Wenzel, A., Graff-Dolezal, J., Macho, M. and Brendle, J.R. (2004). Communication and social skills in socially anxious and nonanxious individuals in the context of romantic relationships. *Behaviour Research and Therapy*, 43, 505- 51.

- Wood, J.T. (2010). *Interpersonal communication: Everyday encounters*, Sixth Edition, Wadsworth, Cengage Learning.
- Yiğit, R. ve Deniz M.E. (2012a). Polislerin iletişim becerilerinin beş faktör kişilik özellikleri ve empatik eğilimlerine göre incelenmesi, *Polis Bilimleri Dergisi* 14 (3) 67-84.
- Yiğit, R. ve Deniz, M.E. (2012b). Güvenlik alanında yeni bir kurum: Özel güvenlikçilerin kişilik özellikleri, empatik eğilim ve iletişim becerileri, *SÜ İİBF Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 12(24), 357-378.

Extended English Summary

1. Introduction

Individuals are in a constant state of communication in their daily, social, and professional lives. However, these interpersonal communications are not always effective, healthy, or fulfilling. The factors that affect the efficacy of interpersonal communication can be summarized as the personality traits of the individuals in communication, the environment in which it takes place, and the subject and the importance of the communication. We can see that personality traits, a known important variable in communication skills, is explained differently in different theories. A study that shows a link between personality traits and communication skills reaches the conclusion that social anxiety negatively affects interpersonal relationships. Some studies examine the links between communication skills and being introverted and extroverted. In a predictive study, it was found that extroversion and emotional imbalance are general predictors of effective communication skills. Other studies show a link between age and communication skills. An examination of communication skills based on gender, however, shows different findings.

2. Purpose

We were unable to encounter any studies based on the Big Five personality traits in Turkey, except for a study of adults conducted with the police and private security officers. Knowing the variables that explain communication skills in adults, it is thought, will lead to discovering more information about relationships in both daily life and at the workplace. This research has two purposes. The first is to determine whether communication skills in adults differ based on gender and age. The second is to determine whether personality traits predict communication skills.

3. Method

3.1. Participants

The participants of the first group are composed of 132 (%70.7) women, 47 (%25.2) men, and 8 (%4.3) people of unknown or unspecified gender, all between the ages 22-46. Among them, 59 (%31.6) people were aged 20-26; 56 (%29.9) were aged 27-33, and 51 (%27.3) were aged 34-46. 21 (%11.2) participants did not specify their age. The data was used in exploratory factor analysis, and other analyses. The second group of this study consists of 126 adults whom we've reached out for confirmatory factor analysis.

3.2. Data collection tools

3.2.1. Communication Skills Scale-Adult Form (CSS-AF): A principal components analysis was conducted in order to test the construct validity of the original form of the scale. The first factor accounts for 46.1% of total variance, the second accounts for 11.6%, the third for 5.5%, the fourth, 4.4%, and the fifth accounts for 4%. CSS-AF has five dimensions which consist of basics kills and personal (self) expression (BS-PSE), caring communication (CC), willingness to communicate(WC), active listening and non-verbal communication (AA-NVC) and complying with the communication principles (CCP).

The results of the confirmatory factor analysis show that the fit statistics belonging to the five factor model for the 25 items of the scale are within acceptable range within the fit indices: [χ^2 (216) = 242.0, $p < 0.001$; χ^2/df - ratio = 2.45; CFI = 0.91, IFI= 0.91, RMSEA = 0.87, SRMR = 0.008]. The Cronbach Alpha coefficient for the reliability of the scale was calculated to be 0.94. The internal consistency coefficients for the sub-factors of the scale are:0.95 for BS-PSE; 0.81 for CC;

0.74 for WC, 0.76 for AA-NVC, and 0.65 for CCP.

3.2.3. Big Five Personality Scale (BFPS): This is a 44 item, 5 sub-dimension scale developed by John and Srivastava (1999), based on the Big Five theory. BFPS also has five dimensions, which are extraversion, openness to experience, agreeableness, conscientiousness, and neuroticism. The research adapting the BFPS into a form that fits the Turkish culture was carried out by Sümer and Sümer (2005) with a study done on university students. The reliability coefficients for the dimensions of the scale in this study were between 0.60 and 0.70.

3.3 Data Analysis

A t test and a one-way analysis of variance were used in order to determine whether communication skills differ based on gender, and whether communication skill points change based on age groups, respectively. The circumstances that showed variance were examined with an LSD test. A multiple regression analysis was done in order to examine the personality factors' predictivity of communication skills. Subsequently, a segmented regression analysis of variables determined to be predictive was conducted.

3. Findings and Discussion

As the result of the analyses, it was determined that the total score of women's communication skills get higher scores than those of the men in the dimensions of active listening and non-verbal communication, and complying with the communication principles. There were differences displayed only in the caring communication dimension examined by age. According to this, it was found that the pay attention to communication factor increases as the age increases. It was determined that 17.8% of the total score in communication skills were explained by the extraversion and conscientiousness personality traits. Regression analysis was performed for each subscale to determine whether personality traits predict the subdimensions of CSS-AF. Accordingly, it was stated that 8.8% of the basic skills and self-expression dimension and 19.3% of the willingness to establish and maintain a relationship dimension are explained by the extroversion factor. 9.3% of the pay attention to communication dimension is predicted by the conscientiousness factor. 8.6% of the active listening and non-verbal communication dimension is explained by extroversion and 4.6 % of it is explained by the conscientiousness factor. For 15.2% of the complying with the communication principles dimension is predicted by the neuroticism factor.

4. Conclusion and Suggestions

The results of this study show that women's communication skills, specifically in the areas of mindfulness of active listening and non-verbal communication, and complying with the communication principles, are higher than those of men. With regard to age groups, the older group (ages 34-46) displayed higher skill in caring communication than younger age groups. According to the prediction results, communication skills are explained by the personality factors of extroversion and auto-control. Its sub-dimensions are explained by the personality factors of extroversion, auto-control, and emotional inconsistency. In this case, the personality factors of extroversion, auto-control, and emotional inconsistency appear to be more potent traits in terms of explaining communication. The analyses made as part of this study found that agreeableness with other personality factors and the openness to experiences factor do not explain communication. According to these results, training relatively younger men in communication skills might have significant results. Specifically, active listening and non-verbal communication related psychoeducation programs for men could be organized. The finding that the agreeableness and openness to experiences personality traits do not explain communication could be the basis for different studies.